

Weegschaal de aarde

Sonja Prins

Verzameld werk

6

Rondom de Boshut

en

Gedichten 1982 – 2005

Papieren Tijger

De serie *Weegschaal de aarde* zou nooit tot stand zijn gekomen zonder Mien Bastiaansen, die jarenlang Sonja's handgeschreven werk sorteerde en digitaliseerde.

Vormgeving omslag: Dave Mink

Boekverzorging: Zefier Tekstverwerking

ISBN 978 90 6728 340 3

NUR 306

© 2019 Stichting Uitgeverij Papieren Tijger

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

info@papierentijger.org

www.papierentijger.org

Inhoud

Inleiding Lidy Nicolassen 7

Rondom de Boshut 21

Gedichten 1982 – 2005 257

1982

Banderol 259
De schimmige polarisatie 285
Het oog 323
De lange weg 333
De cirkelgang 361
Oud is nieuw 397
Instinctief 417
Kort is de nacht van droom tot droom 453
Een harde weg 463
Wat is kunst? 473
Geloof en weten 507
Biologisch 527

1983

Het denken 547
Het *schmutzige* teken 583
Om rondheid te scheppen 593

1986

Karige materie 653
Ijsvlakte die verbrokkeld wordt 661
Denken en voelen 677
De chaos die je tracht te ontlopen 721
Ruimte 757

1987

Winter: een dysfunctie 807
Kolos 825
Het woelig verleden 835
Alles is te veel 869
Ik 889

2005

Afscheid 947

Random de Boshut

Groei

mijn vreugdevolle tuin
barstensvol bloemknoppen
brengt elk jaar opnieuw
miraculeus
besef
van wat er omgaat in de ziel
die stil gedijt –
weerspiegeling
van knop en vrucht
en bloeiend blad
maar ook van kille natte herfst
en wintertijd

wat eens begint – verwondering
groeit door tot aan het eind
ook in en naast je in de grond
niets staat er stil – er is geen tijd
zo permanent
als groei
voltooiing en het nieuw begin
afbreken tot er niets meer staat –
wel schoon
want dan een schone open plek

gemaakt voor groei
het altijd nieuw begin

1

als de geul slingert door het dal
als de gans moederlijke bescherming biedt
aan stukjes dwarrelend leven
als overal de witte vogelmelk
zijn bekje open spert

zie je opnieuw de velden
door de ogen van de Romeinen
die ze Campina noemden

*

de gans krijgt een immense drang
tot koesteren
zodra ze de lopende balletjes ziet
en nog meer
als ze 't piepen hoort

het is zo warm bij haar vanbinnen
dat ze als een schip naar het water getrokken wordt
en alles wat in de weg staat wijken moet
(ook de angstig fladderende eendenmoeder)
om zich over hen heen te spreiden

met haar machtige snavel
verdrijft zij de vijand
die veel kleiner is dan zij

*

dat ene kind dat zich verloren waande
moeder die hem bijna had opgegeven
maar bleef roepen en ronddolen

met de rest van haar broedsel
hun leven in de waagschaal stellend
ter wille van die ene
vastzittende
onvindbare

ik vond het wél en bracht het bij haar

zij was op slag
gerustgesteld en spreidde
haar vleugels
zodat al haar kinderen eronder konden

maar die ene
de bijna verlorene
die in het donker had vastgezet
gillend van angst

liep met opgeheven vleugelstompjes bijna dansend
langs de rand van haar zachte veren
heen en weer
voor hij er onderdook

zij glimlachte geruststellend

*

ik kan haar maar niet laten begrijpen
dat ik met haar meevoel
dat ik wil helpen

het onnozele jong
is het zo weer vergeten

maar zij ziet mij als de vijand
die met één grote armbeweging

boven het jong hangt
om het op te rapen

als de vleugelslag
en de zwartblauwe verschijning
van de messcherpe ekster

zo ben je in de rol van roofdier –
en terecht
terecht verwijten zij ons
onze schraapzucht

*

een sterk instinct is zorgen
voor stoffelijk welbehagen –
moedereend kijkt toe
hoe haar jongen eten en drinken
vader op zijn beurt
is alleen maar in evenwicht
als hij ziet hoe zijn vrouw het maakt
hoe zij gulzig eet en verorbert
daarna spartelt en duikt
in het water

is dit zien van geluk
bij de echtgenote doel?
of storing misschien
tussen botsende spectra?
is er iets misgegaan
na de eerste kiem, de eerste amoebe?
bezit niet het warm kloppend ei het meest dierbare?

*

Gedichten 1982 - 2005

Taak van het gehoor

en ook de gehoorzenuwen
hebben recht
op iets echts

de stille gevangenis
met zijn stank
is daarom zo slecht
omdat de gehoorzenuwen in je hoofd
benauwd zijn –
verdoofd

en als je de woorden niet hoort
in een gedicht
zijn ze vergrendeld
en opgesloten

niet levend
niet echt

Later zag je

oude films
zijn zoveel opgewondener
over zaken
die ons nu aan het lachen maken

je hoeft maar naar hun zagen
en alarmpistolen te kijken
om je weer te verplaatsen
naar vroeger tijden

toen je kind was en verbaasd
over hun dollere streken

omdat je vermoedde
dat zulke dingen niet konden gebeuren

maar later zag je
veel dollere streken

en toen wist je beter

Banderol

je bent nog dikwijls
in dialoog met je moeder
zelfs nu je bijna zeventig
bent en zij als gesprekspartner
veertig of dertig

een vreemde en dubbele
spiraal die halverwege
losliet en met die van je dochter
meeging
maar dat was van tijdsduur
beperkter

en nu keert jouw banderol
terug naar de oorsprong
eerst moeder en dochter en binnenkort
niets meer

De stem van de vrouw

omdat het veel indringender is
dat geluid van de vrouwen
veel meer aan de hartbanden rukt
grondwater omwoelt

is haar gestalte een oeroud symbool
voor de macht van de aarde
van hartstocht en haat
en verdriet

zelfs in haar positie van slaaf
van de man
of nog minder

haar macht
een symbolische
wordt voortaan weer echt
omdat zij in meervoud
waardering
deed groeien tot geloof –

geloof in de mens kan uitsluitend
bestaan door het geloof in de vrouw
in haar kracht
die het leven beschermt –

ook als het water
vertroebeld is
en de weg
door blokken
versperd